BIDRAG TILL KÄNNEDOMEN OM PARASITLIFVET I GALLÄPPLEN OCH DYLIKA BILDNINGAR

AF

G. FR. MÖLLER.

Uti sitt arbete: *Die Ichneumonen der Forstinsecten,* B. II, s. 217 & 219, gifver RATZEBURG en förteckning öfver alla parasiter, som TISCHBEIN, NÖRDLINGER, REISSIG, m. fl. fått kläckta ur galler af Cynips- och Nematus-arter. — Då emellertid innehållet är mycket ofullständigt hvad vår Fauna beträffar, vill jag härmed lemna en förteckning öfver de parasiter och inquiliner, hvilka jag iakttagit under flera års fortsatta undersökningar af dylika gallbildningar.

Vid bestämmandet af arterna har jag uteslutande följt THOMSONS *Hymenoptera Scandinaviæ* och *Opuscula entomologica.*

1). Ur galläpplen af *Cynips folii* L., insamlade i Skåne, September 1868, kläcktes:

1869.	Mars.	Torymus	viridissimus BOH. ♂♀ (parce)
»	»	»	cingulatus NEES, ♂♀ (modice)
»	»	»	flavipes WALK. ♀ (unica)
»	April.	Synergus	vulgaris HART. ♂♀ (modice)
»	Maj.	Eurytoma	appendigaster DALM. ♀ (unica)

2). Ur galläpplen af *Cynips longiventris* HART., insamlade i Skåne, September 1875, kläcktes:

1876.	Maj.	Torymus nigricornis BOH. ♀ (unica)
»	»	Syntomaspis cyanea BOH. ♂♀ (modice)
»	»	Synergus nervosus HART. ♂♀ (copiose)

1876. Maj. Platytermus fasciculatus THOMS. ♂♀ (modice)
» » Decatoma biguttata SVED. ♀ (parce)

3). Ur galläpplen af *Cynips terminalis* L., insamlade i Blekinge, Juli 1876, kläcktes:

1876 $^{13-18}/_{7}$ Torymus viridissimus BOH. ♂♀ (copiose)
» $^{13-22}/_{7}$ Synergus facialis HART. ♂♀ (modice)
» $^{14-22}/_{7}$ Decatoma biguttata SVED. ♀ (modice)
» $^{19-20}/_{7}$ Torymus euchlorus BOH. ♂♀ (parce)
» $^{22}/_{7}$ » cingulatus NS. ♀ (unica)
» $^{25-28}/_{7}$ Platytermus simplex THOMS. ♂♀ (parce)
» $^{28-30}/_{7}$ Cecidostiba truncata THOMS. ♂♀ (parce)
» $^{30}/_{7}$ Megastigmus dorsalis FAB. ♂ (unicus)
1877 $^{20}/_{2}$–$^{25}/_{3}$ Olinx gallarum L. ♂♀ (copiosissime)
» $^{7-24}/_{3}$ Syntomaspis saphirina BOH. ♂♀ (copiose)
» $^{9-14}/_{3}$ Megastigmus dorsalis FAB. ♂♀ (parce)
» $^{10-15}/_{5}$ Eupelmus urozonus DALM. ♂♀ (parce)
» $^{12-26}/_{5}$ Cecidostiba rugifrons THOM. ♂♀ (modice)

4). Ur galläpplen af *Cynips terminalis* från Öland, tagna i September 1876, kläcktes:

1877 $^{20}/_{2}$–$^{7}/_{4}$ Syntomaspis saphirina BOH. ♂♀ (copiosissime)
» $^{16-20}/_{3}$ Pimpla inanis GRAV. ♂ (parce)
» $^{16}/_{3}$–$^{3}/_{7}$ Megastigmus dorsalis FAB. ♂♀ (modice)
» April. Synergus nervosus HART. ♂♀ (copiose)
» » Tortrix (? Grapholitha puncticostana WK.) (parce)
» » Cecidostiba rugifrons THOMS. ♂♀ (modice)
» » Larvæ Balanini villosi FAB. (copiose)
» » Eurytoma intermedia THOM. ♂♀ (modice)
» Maj. Eupelmus urozonus DALM. ♂♀ (copiose)
» » Cecidomyia longicornis L. ♂ (parcius)
» » Cecidostiba truncata THOMS. ♂♀ (parce)
» » » collaris THMS. ♂♀ (modice)
» » Eupelmus azureus RATZ. ♂♀ (parcius)
» Juni. Tetrastichus terminalis TH. ♀ (modice)

Anm. De här förekommande små fjärilar och myggor äfvensom coleopterlarverna äro inquiliner. Den lilla Pimplan har sannolikt kläckts såsom parasit på Tortriciden liksom antagligen Tetrastichus från Cecidomyian, i analogi med dess samslägtinge Oxymorpha, som lefver parasitiskt på Ceci-

domyia Fagi. Eupelmerna hafva måhända lefvat som snyltgäster i Curculion-larverna.

5). Ur galläpplen af *Cynips gemmæ* L. från Skåne, hösten 1876, kläcktes:

1877. Mars. Synergus vulgaris HART. ♂♀ (copiose)
» » Olinx gallarum L. ♂♀ (copiose)
» » Syntomaspis saphirina BOH. ♂♀ (copiose)

6). Ur galläpplen af *Cynips* (*Spathegaster*) *baccarum* L., samlade i Skåne under April och Maj 1876—79, kläcktes:

1876. Maj. Synergus apicalis HART. ♂♀ (parce)
» » Figites Anthomyiarum BOUCHÉ. ♀ (unica)
1877. Juni. Torymus viridissimus BOH. ♂♀ (copiose)
» » Amblymerus crassicornis THOM. ♀ (parcius)
» » » pedunculi THOM. ♀ (d:o)
1879. Mars. Olinx fulvicrus THOM. ♀ (modice)
» April. Synergus thaumacerus DALM. ♂ (unicus)
» Juli. Torymus viridissimus BOH. ♂♀ (copiose)
» » Eutelus heterotomus THOM. ♂ (unicus)
» » Synergus vulgaris HART. ♂♀ (copiose)
» » Eutelus collaris THOM. ♂♀ (modice)
» » Platytermus fasciculatus THOM. ♀ (parce)
» » Ormyrus Gastris BOH. ♂ (modice) ♀ (parce)

7). Ur galläpplen af *Cynips* (*Trigonaspis*) *crustalis* HART., samlade i Skåne, April 1878 och 79, kläcktes:

1878. Juni. Synergus thaumacerus DALM. ♂♀ (copiose)
1879. April. Syntomaspis fastuosa BOH. ♂♀ (copiose)
» Juli. Synergus thaumacerus DALM. ♂♀ (modice)

Anm. 1878 i slutet af April framkommo rätt många Trigonaspis-individer af begge könen, enär Synergus utrotat Syntomaspis; 1879 framkom ingen enda Trigonaspis, enär den blifvit utrotad af Syntomaspis, hvars parasit Synergus nu var tillstädes i ringare antal.

8). Ur galler af *Cynips* (*Andricus*) *inflator* HART. från Skåne, April 1877, kläcktes samma månad:

Synergus (Sapholytus) connatus HART. ♀ (parce)

9). Ur galler af *Cynips* (*Andricus*) *curvator* HART., samlade i Skåne, Juni 1870, kläcktes:

1879. Juli. Platytermus fasciculatus THOM. ♂♀ (modice)

10). Ur galler af *Cynips* (*Andricus*) *ramuli* L., från Skåne, Juni 1881, kläcktes:

1881 $^{11-21}/_{7}$ Olinx gallarum L. ♂♀ (copiose)
» $^{21-23}/_{7}$ Eutelus tibialis WALK. ♀ (modice)
» $^{26}/_{7}$ Decatoma incrassata THOM. ♀ (unica)

11). Ur galler af *Cynips* (*Aulax*) *Glechomæ* L., från Skåne, kläcktes:

1882. April. Torymus Glechomæ N. SP. ♀ (2 ex.)

12). Ur galler (på Hieracium umbellatun) af *Cynips* (*Aulax*) *foveiger* THOM., kläcktes:

1882. Decatoma submutica THOM. ♂♀ (copiose).

13). Ur galler (Bedeguar) på Rosa canina, insamlade i Skåne under Mars 1881 och April 1882, kläcktes:

1881 $^{28}/_{5}$–$^{20}/_{7}$ Cynips (Rhodites) Rosæ L. ♂ (parce) ♀ (copiose)
» $^{25}/_{5}$–$^{2}/_{7}$ Ortopelma luteolator GRAV. ♂♀ (copiose)
» $^{30}/_{5}$–$^{10}/_{6}$ Habrocytus Bedeguaris THOM. ♂♀ (parce)
» $^{6}/_{6}$–$^{22}/_{7}$ Torymus Bedeguaris L. ♂♀ (parce)
1882 $^{20}/_{4}$–$^{17}/_{6}$ Ortopelma luteolator GRAV. ♂♀ (copiose)
» $^{22}/_{4}$–$^{17}/_{6}$ Torymus Bedeguaris L. ♂♀ (copiose)
» $^{8}/_{5}$–$^{17}/_{6}$ Eurytoma pubicornis BOH. ♂♀ (modice)
» $^{10}/_{5}$–$^{25}/_{6}$ Rhodites Rosæ L. ♀ (parce)
» $^{10}/_{5}$–$^{17}/_{6}$ Aulax Brandti RATZ. ♂♀ (copiosissime).

14). Ur ansvällningar på grenarne af *Salix Caprea*, insamlade vid Stehag i Skåne under Mars 1881 och April 1882, kläcktes:

1881 $^{8-13}/_{5}$ Nematus viduatus ZETT. ♂♀ (parce)
» $^{10-26}/_{5}$ Pimpla inanis GRAV. ♂ (parce)
» $^{12-26}/_{5}$ » vesicaria RATZ. ♂ (modice) ♀ (unica)
» $^{16-19}/_{5}$ » brevicornis GRAV. ♂♀ (modice)
» $^{20}/_{5}$–$^{30}/_{6}$ Nematus Pentandræ DE GEER. ♂♀ (copiose)
» $^{27-31}/_{5}$ Pimpla mandibularis GRAV. ♂♀ (parce)
» $^{1-11}/_{6}$ Limneria chrysosticta GRAV. ♂♀ (copiosissime)
» $^{2}/_{6}$–$^{27}/_{7}$ Habrocytus Capreæ L. ♂♀ (d:o)
» $^{3}/_{6}$ Sympiezus sericeicornis NEES. ♂ (unicus)
» $^{20}/_{6}$–$^{8}/_{7}$ Eurytoma Salicis THOM. ♂♀ (copiose)
1882 $^{10-20}/_{4}$ Nematus Pentandræ DE G. ♂♀ (copiose)
» $^{22}/_{4}$–$^{2}/_{5}$ Limneria chrysosticta GRAV. ♂♀ (d:o)
» $^{6}/_{5}$–$^{28}/_{6}$ Eurytoma Salicis THOM. ♂♀ (d:o)
» $^{15}/_{5}$–$^{16}/_{6}$ Habrocytus Capreæ L. ♂♀ (parce).

En del arter af slägtet Torymus samt slägtena Syntomaspis och Megastigmus äro konstanta parasiter i galläpplen på ek, liksom Ortopelma och Torymus Bedeguaris i rosengaller och Limneria chrysosticta i vidjegaller. Slägtena Synergus, Eurytoma och Decatoma äro samtlige dubbelparasiter, d. v. s. de angripa i sin ordning galläpplebildarnes snyltgäster och förstöra dem. De öfrige Pteromalinerna (Eutelus, Platytermus, Habrocytus et ct.) äro troligen äfven dubbelparasiter. Hvad Aulax Brandti, som ofta förekommer så talrikt i Bedeguarer, deremot angår, kan den väl svårligen betraktas såsom parasit, då alla öfriga inom slägtet bilda galläppleliknande ansvällningar på växternas grenar eller lefva i utsvälda frökapslar, utan får väl antagas vara inqvilin eller möjligen sambyggare med Rhodites Rosæ.

De ur 1881 års vidjegaller kläckte Pimplerna hafva antagligen alla lefvat parasitiskt på den större Nematus viduatus.